آینه

ایران

پیش‌نیازهای انتخابات رقابتی

● **داود محمدی:** انتظار روحانی و مردم، ایجاد انتخاباتی رقابتی، به بهای نادیده‌گرفتن قانون نیست، اما توقع آن است که در چارچوب همین قوانین موجود، تنوع جناحی، از دو منظر کمی و کیفی، میان نامزدهای انتخابات، ملموس و محسوس باشد. دست نهادهای نظارتی هم برای فراهم‌کردن زمینه چنین انتخاباتی بسته نیست. در فهرست ردصلاحیت‌شدگان، وجود برخی نامزدها که گزارش‌های غیردقیق احتمالی هیأت‌های نظارت، علت ردصلاحیت‌شان شده یا با ارائه مستندات می‌توانند شائبه‌های منجر به حذف از انتخابات را برطرف کنند، دور از ذهن نیست. در حوزه عدم احراز صلاحیت‌ها هم که به نظر می‌رسد دربرگیرنده درصد بالایی از خروج نامزدها از گردونه رقابت شده، به تأکید نهادهای نظارتی، مشکل کمبود زمان بررسی صلاحیت‌ها، دخیل بوده است. بنابراین، اکنون و تا روزهای باقی‌مانده به اعلام اسامی نهایی نامزدهای تأیید صلاحیت شده، می‌توان حداقل، بخشی از احراز صلاحیت نشده‌ها را مورد بازبینی قرار داد و با تأیید واجدین شرایط، بر فهرست نامزدهای حاضر در انتخابات اسفند افزود.

اعتماد

بهمن؛ ماه احیای رفاقت‌ها

مجتبی حسنی: حالا درست در روزهایی که یاد شهد شیرین انقلاب اسلامی بار دیگر کام سیاستمداران و توده‌ها را شیرین کرده است، می‌توان گامی بلند برای نمایش دیگرباره وحدت تمامی نیروهای انقلاب و اعضای خانواده بزرگ جمهوری اسلامی ایران برداشت؛ گامی که برداشتنش خواست بخش مهمی از خانواده انقلاب و مجری‌اش پاسدار و نگهبان قانون اساسی است. شورای نگهبان قانون اساسی می‌تواند فرزند اصلاح‌طلب خانواده انقلاب را در آغوش گیرد و پدرانه او را به عرصه انتخابات بازگرداند و چه فرصتی بهتر از ایام دهه فجر؟ ۳۷ سال پس از روزی که فرزندان خمینی کبیر خیابان‌های تهران را آذین بستند و در بهشت زهرا در کنار شهدایی که «عند ربهم یرزقون»اند با او میثاق بستند می‌توان بار دیگر پیمان ابدی نظام جمهوری اسلامی ایران با ملت را عمیق‌تر کرد و کدورت‌هایی که زاییده واسطه‌های شر و دوبه‌هم‌زنان سیاسی است را در راستای منافع ملی و امنیت ملی ایران به آشتی تبدیل کرد. همین امروز، ۱۲ بهمن ۱۳۹۴ می‌شود طرحی نو درانداخت و رفاقت‌های ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ را احیا کرد و چه کسی با بازتولید رفاقت‌های انقلابی انقلابیون، همان‌هایی که امروز اصلاح‌طلب و اصولگرا شده‌اند و می‌خواهند مطالبه رهبری و مردم را در مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری نمایندگی کنند، مخالف است؟

کیهان

نقشه راه انقلاب، ۳۷ سال بعد

محمد ایمانی: دولت محترم یا به نقشه راه مبتنی بر الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت با تمام لوازم آن عمل می‌کند یا در صورت غفلت، پای در مسیر اجرای نقشه راه و مدلی تحمیلی خواهد گذاشت که به‌روزشده مدل پهلوی تجدد و ترقی است. تبدیل اقتصاد و فرهنگ و سیاست ایران- هفدهمین اقتصاد بزرگ دنیا با بزرگ‌ترین منابع طبیعی و سرمایه‌های انسانی و موقعیت ژئوپولتیک بی‌نظیر- به زائده و حاشیه سیاست و فرهنگ و اقتصاد غرب، مدلی بود که ظرف نیم‌قرن در رژیم پهلوی دنبال شد و پس از همه تحقیرها به انقلاب اسلامی انجامید. عصاره این مدل خودکامگی و تغلب در داخل و انفعال و صدقه‌خوری و چشم به دست بیگانگان دوختن در حوزه خارجی است. این مدل راه به فروپاشی سازمان یافته ایران می‌برد و با تراز عزت ملت انقلابی ایران و دولت «جمهوری» اسلامی، تنافر و تضاد دارد و مباد که به خاطر یک مشت رأی یا صحنه‌آرایی‌های انتخاباتی، گرد چنین ننگی به دامن دولت بنشیند.

جوان

نجابت تاکتیکی و بازی هوشمندانه

عبدالله گنجی: راهبرد ثبت‌نام چند لایه آنان جواب داد و هر قدر از مهره‌های سوخته رد صلاحیت شدند، همچنان مهره‌های خود را در میدان دارند و از توفیق در این راهبرد سرخوشند، اما نمای بیرونی همچنان مبتنی بر «ننه من غریبم» می‌باشد. مرعشی تأییدشدگان را ۳۰ نفر می‌داند و علی شکوری‌راد در مصاحبه با هفته‌نامه صدا، مستقل‌ها را واجد سازماندهی می‌داند که بدان مشغول هستند. اما با هر هدفی از گردن‌کلفتی‌های سابق دست کشیده باشند برای حل مسائل فتنه ۱۳۸۸ باید اساسی بیندیشند و با «نجابت تاکتیکی» نمی‌توانند آن مسئله را حل کنند. به قول عباس عبدی، اعتمادسازی آنان مقدم بر مشارکت است و به قول پورنجاتی اصلاح‌طلبان همچنان «سوژه‌های امنیتی» محسوب می‌شوند. بی‌توجهی به پیغام‌های خصوصی حاکمیت در پیشگیری از شعارهای ساختارشکن، عدم برائت از ساختارشکنان و طراحی اتهام آگاهانه به نظام و سرافکنده‌کردن نظام به‌رغم مشارکت ۴۰میلیونی مردم، سؤالاتی است که با هوشمندی متأخر و نجابت اضطراری پاسخ داده نمی‌شود. تجربه هفت‌ساله گذشته نشان داده که راهبرد «مشمول مرور زمان» مشکل را حل نمی‌کند.

مروری بر کارنامه انجمن اسلامی مهندسین در میزگرد بازرگان، حریری و هندی:

حکایت کلاه دوم بازرگان

عکس: امیر جدیدی، شرق

علی ایوبی

۵۸ سال از تأسیس «انجمن اسلامی مهندسین» می‌گذرد؛ انجمنی که سال ۱۳۳۶ در منزل مرحوم «مهدی بازرگان» اعلام موجودیت کرد. این انجمن که با هدف «اجماع و ارتباط بین مهندسان مسلمان»، «تقویت ایمان و کسب معرفت و شعائر اسلامی» و «اصلاحات و اقدامات عملی مفید به‌طور مستقیم یا با مشارکت جمعیت‌های مشابه» تشکیل شد، تمام تلاش خود را کرد تا هیچ‌گاه سیاسی نباشد و تا به امروز، اهداف فرهنگی و اجتماعی خود را دنبال کرده است. در گفت‌وگویی با «ابوالفضل بازرگان»، رئیس شورای مرکزی انجمن، «علیرضا هندی»، عضو شورای مرکزی و رئیس هیأت اجرائی و«حسین حریری»، عضو شورای مرکزی، تاریخچه این انجمن را مرور کردیم.

اساسا انگیزه شما برای تشکیل انجمن اسلامی مهندسان چه بود؟

ابوالفضل بازرگان: انگیزه و هدف اصلی بنیان‌گذاران انجمن، که در رأس آنها مرحوم مهندس مهدی بازرگان قرار داشت، مقابله با هجوم افکار غربی به ایران بود که بخشی از آن را افکار سوسیالیستی و مارکسیستی و طبعا ضد دینی، تشکیل می‌داد و یک بخش دیگر هم افکار مدرنیستی بود که آن هم از منظری ضد دینی یا لااقل غیردینی محسوب می‌شد. در چنان شرایطی، برخی افراد جامعه، به‌ویژه جوانان، متأثر از این نوع افکار و تبلیغات فریبنده بودند و از اسلام دور می‌شدند. یک دلیل این بود که ساختار حکومت دینی نبود و علاقه‌ای هم به ترویج دین نداشت، حتی ترجیح می‌داد نوعی دین بی‌خطر و بدون مقابله و مبارزه میان مردم وجود داشته باشد که مردم فقط به احکام شرعی خود برسند، عبادات‌شان را انجام دهند و کاری به حکومت نداشته باشند. در چنان شرایطی بود که مهندس بازرگان و عده‌ای از دوستان‌شان احساس تکلیف کردند و انجمن اسلامی مهندسان را به وجود آوردند. کار انجمن، با آنکه همه اعضایش مهندس بودند، بیشتر جنبه فرهنگی، اجتماعی و دینی داشت تا بتواند اسلام واقعی را، که هم خصلت رحمانی دارد و هم مبارز و مولد است، عرضه کند.

مؤسسان انجمن چه کسانی بودند؟

بازرگان: براساس مدارکی که وجود دارد، اولین گروهی که انجمن را تشکیل دادند متشکل از مهدی بازرگان، عباس تاج، ذبیح‌الله دبیر، عزت‌الله سحابی، منوچهر سالور، قاسم شکیب‌نیا، یوسف طاهری‌قزوینی، مصطفی کتیرایی و علی‌اکبر معین‌فر بودند؛ البته آقایان احمد زنگنه، محسن عطایی و علی‌اصغر لواسانی هم جزء مؤسسان بوده‌اند، ولی چون مدارک زیادی از دست رفته است، تردید وجود دارد.

چه شد مهندس‌ها تصمیم گرفتند دور هم جمع شوند؟ آیا می‌خواستید زیر پوشش یک انجمن صنفی، کار سیاسی انجام دهید؟

بازرگان: انگیزه‌ها مطلقا سیاسی نبود و از ابتدای تشکیل انجمن هم قرار بر این شده بود که وارد کار سیاسی نشود.

اما اعضای انجمن افراد سیاسی بودند.

بازرگان: برخی از پایه‌گذاران سیاسی بودند که در اقلیت کامل قرار داشتند. هنگام تأسیس انجمن، به جز آقایان مهدی بازرگان و عزت‌الله سحابی، بقیه افراد غیرسیاسی بودند. آقای علی‌اکبر معین‌فر هم مدت‌ها بعد گرایش سیاسی پیدا کرد. برخلاف شایعاتی درباره عضویت ایشان در نهضت آزادی ایران، آقای معین‌فر جزء هیچ حزب یا تشکیلات سیاسی‌ای نبوده و تنها به عنوان فردی مستقل احساس تکلیف می‌کرده است که کار سیاسی هم انجام دهد. بقیه اعضای اولیه اصلا سیاسی نبودند. این جدایی از سیاست را خود مهندس بازرگان به شدت حفظ می‌کرد و همیشه می‌گفت دو کلاه دارد؛ در انجمن، فقط کلاه انجمن اسلامی مهندسان را بر سر می‌گذارد و بیرون از آن فعال سیاسی است و کار سیاسی انجام می‌دهد. تک‌تک اعضای انجمن هم اگر بخواهند در بیرون انجمن کار سیاسی کنند، منعی ندارد. در داخل انجمن، هیچ کاری که بشود به آن انگ سیاسی زد، وجود نداشته و این روش همواره حفظ شده است.

علیرضا هندی: یکی از ویژگی‌هایی که مرحوم بازرگان داشتند، صداقت بود. با شناختی که من از ایشان داشتم، می‌دیدم که این صداقت باعث می‌شد هیچ‌وقت زیر پوشش چیزی، کار دیگری انجام ندهند. از ابتدا هم قرار بر این بود که هرکس با دو انگیزه به انجمن بیاید؛ یکی کار فرهنگی و دیگری کار خیر، در حد کارهای مهندسی، آن هم بر پایه‌های اعتقادی. چون خود ایشان هم مهندس و هم استاد دانشگاه بود و اطرافیان ایشان هم تحصیل‌کرده بودند، انگیزه کار غیرسیاسی به وجود آمد. تا این لحظه هم هیچ فردی در مجموعه انجمن اسلامی مهندسان کار سیاسی نکرده است و ما فقط کارهای فرهنگی انجام می‌دهیم.

بازرگان: اما علت اینکه مهندسان دور هم جمع شدند این بود که مرحوم بازرگان اعتقاد داشتند مشکل ایرانی‌ها «تفرق» است و ما کار جمعی بلد نیستیم؛ بنابراین باید از هر بهانه‌ای استفاده کنیم تا دور هم جمع شویم. به‌همین‌منظور، مؤسسات و نهادهای متعددی را مثل «متاع»، که مخفف «مکتب تربیتی و اجتماعی و عملی» بود، ایجاد کردند. احساس دیگر این بود که اگر می‌خواستیم انجمن را خیلی وسیع کنیم و مثلا عنوان آن را «انجمن اسلامی روشن‌فکران» بگذاریم، در شکل‌گیری آن به مشکل و تشتت برمی‌خوردیم. ازاین‌رو، ترجیح داده شد انجمن یک مقدار محدودتر باشد و افکار به هم نزدیک باشند.

شرایط و سختی‌های تشکیل انجمن در آن برهه زمانی چگونه بود؟

بازرگان: تأسیس انجمن در آن زمان یک کار شجاعانه بود. چهار سال از کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ گذشته بود و هنوز دولت کودتا مسلط بود. نهضت مقاومت ملی نیز، بر اثر فشار حکومت، فعالیت اثربخشی نمی‌کرد. رژیم شاه هم علاقه‌ای برای پدیدآمدن یک دین سیاسی و محرک نداشت؛ بنابراین، تشکیل یک نوع مقابله محسوب می‌شد. تا پیروزی انقلاب هم انجمن نتوانست رسمیت پیدا کند. شکل‌گیری اولیه انجمن خیلی ساده بود؛ دفتر ثابتی نداشت و جلسات آن در ابتدا در منازل اعضا برگزار می‌شد. هنگامی که انجمن، شرکت «کارآموز» را تشکیل داد، فعالیت‌اش در بُعد مهندسی به این نهاد منتقل شد. در آغاز، شرکت کارآموز یک هنرستان در محله نارمک ایجاد کرد که جلسات انجمن در آنجا تشکیل می‌شد. جای دیگری که برای تشکیل جلسات انجمن کمک می‌کرد، مدرسه «کمال» در نارمک بود که مرحوم دکتر یدالله سحابی مؤسس آن بود و مرحوم رجایی هم در آن تدریس می‌کرد. تقریبا از سال ۵۴، تمام فعالیت‌های انجمن را متوقف کردند و فشار ساواک حتی نمی‌گذاشت که جلسات قرآن برگزار شود که به‌ناچار آن را در خانه‌های خودمان برگزار می‌کردیم.

به نظر نمی‌رسد به‌راحتی فعالیت می‌کردید، از طرف حکومت فشاری نبود؟

بازرگان: همیشه این اتهام به انجمن وارد می‌شده است که انجمن یک سازمان جنبی نهضت آزادی ایران است، درحالی‌که واقعیت این‌گونه نبوده و نیست. زیرا انجمن در سال ۳۶ تشکیل شد، درحالی‌که تاریخ تأسیس نهضت آزادی سال ۴۱ بوده است. مسلما مؤسسان انجمن نمی‌توانستند پیش‌بینی کنند که ممکن است چند سال بعد نهضت آزادی به وجود آید. بیشتر اعضای انجمن هم غیرسیاسی بودند و این مرزبندی با سیاست همواره برای ما وجود داشته است، اما مدعیان این دلایل را پذیرفته و بارها گفته‌اند که نهضت آزادی از انجمن به‌عنوان یک پوشش استفاده می‌کند که این ادعا به هیچ وجه درست نیست.

حریری: بلی، نمی‌شود گفت راحت به ما اجازه فعالیت داده‌اند. بعضی اوقات حکومت مانع فعالیت‌ها می‌شد، مثلا گاهی مأموران می‌آمدند و دفتر انجمن را می‌بستند.

هندی: البته، هیچ‌گاه به خود افراد تعرض نمی‌شد، اما مانع‌هایی ایجاد می‌کردند و اجازه کار رسمی به ما نمی‌دادند و ما مجبور بودیم که جلسات را به‌صورت غیرعلنی تشکیل دهیم. پس از انقلاب توانستیم انجمن را به ثبت برسانیم و در خیابان استادمطهری یک آپارتمان بزرگ و خوب از طرف علاقه‌مندان انجمن در اختیار ما قرار گرفت و انجمن کم‌کم پاگرفت و توسعه یافت. کلاس‌های تفسیر قرآن با مدیریت مرحوم بازرگان به‌صورت منظم تشکیل می‌شد که بعدا با همکاری عبدالعلی بازرگان و اعضای دیگر انجمن ادامه یافت.

انجمن چه نقشی در جریان‌های سیاسی قبل از انقلاب داشت؟

هندی: چون انجمن یک تشکل سیاسی نبود هیچ‌گاه به‌طور مستقیم کار سیاسی نمی‌کرد؛ البته، افرادی در انجمن بودند که در جریان انقلاب و بعدها در فعالیت‌های سیاسی یا دولتی پس از انقلاب شرکت کردند. مثلا، مهندس معین‌فر و مهندس کتیرایی که عضو تشکیلات سیاسی نبودند، در دولت موقت وزیر شدند.

چرا از عنوان «اسلامی» استفاده کردید؟ مثلا ما کانون وکلا را داریم که حقوق‌دانان بدون هیچ‌گونه توجه به گرایش‌های مذهبی و اعتقادی در آن کار می‌کنند، اما برای شما اسلامی‌بودن انجمن مهندسان مهم بود.

هندی: قبلا کانون مهندسان وجود داشت که محل اجتماع همه مهندسان با افکار گوناگون بود. الان تشکلی به اسم «نظام مهندسی ساختمان» وجود دارد که مهندسان در آن کار حرفه‌ای می‌کنند. اعضای انجمن ما باید دو ویژگی داشته باشند: یکی اینکه مهندس و کارشناس باشند و دیگر اینکه مسلمان و مقید به آداب شرعی باشند. در انجمن، اعضایی جذب می‌شوند که اندیشه و تفکر اسلامی داشته باشند، اما در جلسات عمومی انجمن، هر فردی می‌تواند حضور یابد و سؤالی از او درباره اعتقاداتش نمی‌شود. حتی غیرمهندسان هم در جلسه‌های ما حضور پیدا می‌کنند و میهمان هستند. ما در انجمن یک محیط پاک و سالم و بدون کنترل داریم.

بازرگان: هدف اصلی این بود که انجمن منسجم باشد. در «کانون مهندسان» تا وقتی که بحث‌ها مهندسی بود، امکان داشت که هیچ اختلافی به وجود نیاید، اما اگر می‌خواستند یک کار اجتماعی انجام دهند، قطعا دچار مشکل می‌شدند. این تجربه در جبهه ملی ایران وجود داشت. مثلا، اگر می‌خواستند اعلامیه‌ای بدهند و بالای آن نام خدا را بنویسند، ممکن بود که عده‌ای از اعضا اعتراض کنند که جبهه ملی یک سازمان دینی نیست و آن عده که دین‌دار بودند این رفتار برایشان سنگین می‌آمد. مؤسسان انجمن نیز عمدا عنوان اسلامی را بر آن نهادند تا اعضای انجمن منسجم باشند، در یک مسیر مشترک حرکت کنند و اختلاف زیادی پیدا نکنند.

رقابتی بین انجمن اسلامی مهندسان و گروه‌های دیگر وجود نداشت که آنها هم بخواهند به شما فشار بیاورند؟

بازرگان: در زمان تأسیس انجمن، گروه مشابهی وجود نداشت و فقط انجمن‌های اسلامی دانشجویان، پزشکان و معلمان وجود داشتند که آنها هم با ما هم‌سو بودند و رقیب نبودیم. پس از انقلاب، بعضی از آنها ضعیف شدند یا تغییر موضع دادند و دیگر آن هم‌سویی را با ما نداشتند. در گذشته حتی کارهای مشترک انجام می‌دادیم. مثلا، گاهی که امکانات انجمن محدود می‌شد، انجمن اسلامی پزشکان به ما کمک می‌کرد یا گاهی سخنرانان مشترکی داشتیم، مثل علامه محمدتقی جعفری یا مرحوم دکتر بهشتی که برای ما سخنرانی می‌کردند.

حریری: البته گروه‌های معارض هم داشتیم، مثل مجاهدین که خیلی به ما اعتراض می‌کردند چطور حکومت پهلوی قبول کرده است شما فعالیت داشته باشید؟ آنها عملکرد ما را مثبت نمی‌دانستند و می‌گفتند که ما تلاش خاصی نمی‌کنیم که حکومت مانعمان شود.

هندی: همان‌طور که آقای بازرگان گفتند، ما رقیب خاصی نداشتیم چون تعرضی به کسی نمی‌کردیم. در انجمن، در یک محیط آزاد، یک اسلام روشن‌فکری تبلیغ می‌شد. ازهمین‌رو، خیلی از جوانان به سمت ما جذب می‌شدند. حتی اگر مجاهدین هم سؤالی داشتند، کسی متعرض آنان نمی‌شد. اکنون نیز برخی از روشن‌فکران دینی که جایی نمی‌توانند صحبت کنند به جلسات انجمن دعوت می‌شوند و در کمال آسایش بحث‌هایشان را مطرح می‌کنند. یک ویژگی دیگر انجمن، که شاید کمتر انجمنی داشته باشد، مسئله آزاداندیشی است، خیلی از جوانان، به‌ویژه مهندسان، که سؤال یا تشکیکی دارند، با توجه به محیط آزاد این انجمن، به‌راحتی مسائل خود را مطرح می‌کنند.

تعاملات با گروه‌های دینی دیگر مثل حوزه و روشن‌فکران دینی چگونه است؟

هندی: ما قبل از انقلاب از همه روحانیان روشن‌فکر مثل مرحوم مطهری و مرحوم بهشتی برای سخنرانی دعوت می‌کردیم. الان هم از استادان و مدرسان دانشگاه‌ها، مثل دانشگاه مفید قم، استفاده می‌کنیم که استقبال خوبی هم از آنها می‌شود.

بازرگان: روحانیان جوان‌تر علاقه دارند با ما در ارتباط باشند و در محل انجمن سخنرانی کنند. قبل از انقلاب نیز همین‌گونه بود؛ مثلا روحانیانی، مانند شهید بهشتی و شهید مفتح در انجمن اسلامی مهندسان سخنرانی کرده‌اند و با انجمن ارتباط داشتند.

حریری: یادم هست که قبل از انقلاب، برخی از مراجع تقلید، از طریق اعضا با انجمن ارتباط داشتند، به دیدارشان می‌رفتیم و تبادل فکری داشتیم.

مخالفان مذهبی هم داشتید؟

هندی: مجموعه تفکرات انجمن و نوع رفتار ما این‌گونه نبود که معاند و دشمن ایجاد کند. ما حتی سعی می‌کردیم مخالفان را هم جذب کنیم؛ چون ریشه تفکرات ما در آزاداندیشی است. برای همین، تعارض خیلی کمی داشتیم. الان هم با کسی تعارض نداریم.

حریری: البته کسانی که با روشن‌فکری دینی مخالف بودند، با ما هم مخالف بودند؛ مثل افرادی که ضد دکتر علی شریعتی بودند. شریعتی هم در این انجمن سخنرانی کرده است و ما جزء علاقه‌مندان به ایشان بودیم.

با وجود سابقه طولانی و نام‌آوربودن برخی از اعضای انجمن خیلی شناخته شده نیستند، این گمنامی خودخواسته بوده است؟

بازرگان: بله، می‌شود گفت انجمن تلاشی برای شناخته‌شدن خود نداشته است که یک مقداری از آن طبیعی است. وقتی شما وارد مسائل سیاسی می‌شوید و مثلا می‌خواهید در انتخابات شرکت کنید، حتما تبلیغ می‌کنید و انتخابات فرصتی است که احزاب و انجمن‌ها خود را معرفی کنند، ولی انجمن اسلامی مهندسان که کار سیاسی نمی‌کند، در ویترین نیست تا مردم آن را بشناسند. البته، به‌تازگی به این فکر افتادیم که خودمان را تقویت کنیم؛ مثلا می‌خواهیم از جوانان برای شرکت در جلسات انجمن دعوت کنیم و جزوه معرفی انجمن را در میان علاقه‌مندان بالقوه پخش کنیم تا به ما بپیوندند و ما را کمک کنند.

هندی: یک علت دیگر این است وقتی «جامعه اسلامی مهندسان» که آقای مهندس محمدرضا باهنر، دبیرکل آن است، فعالیت سیاسی‌اش را شروع کرد، خیلی‌ها فکر کردند انجمن اسلامی مهندسان تغییر نام داده است و کمتر سراغ این مجموعه آمدند، اما انجمن ما هیچ‌گاه شکل سیاسی به خودش نگرفت و اعضای ما کسانی هستند که فقط می‌خواهند فعالیت اجتماعی و مذهبی کنند.

بازرگان: البته آنها هم اول به اسم انجمن اسلامی مهندسان شروع کردند، ولی چون این نام قبلا ثبت شده بود اسمشان را تغییر دادند.

انجمن پیش از انقلاب چند شرکت صنعتی و تولیدی مانند «صافیاد» و «ایرفو» و مرکز آموزش حرفه‌ای «کارآموز» را هم تأسیس می‌کند، مگر قرار نبود فقط کار فرهنگی و اجتماعی انجام دهید؟

بازرگان: این شرکت‌ها برای این به وجود نیامد که به انجمن سود مالی برساند و هدف انتفاعی نداشت؛ مثلا، شرکت «کارآموز» یک هنرستان دارد که ضمن تدریس درس‌های فنی در آنجا، درس‌های اعتقادی هم به شاگردان داده می‌شود. شرکت‌هایی هم که تشکیل شد، بیشتر بُعد فرهنگی و مهندسی داشت؛ مثلا انجمن در تشکیل «شرکت انتشار» و «شرکت انتشارات قلم» که صرفا کار فرهنگی می‌کنند، نقش داشته است.

این شرکت‌ها خیلی سودده نیستند، حتی شرکت انتشارات قلم ضرر هم می‌دهد. شرکت «صافیاد» را انجمن به وجود نیاورد. تاریخچه آن این است که در ابتدا شرکت «یاد» به وجود آمد. پس از کودتای ۳۲، وقتی دولت زاهدی قرارداد کنسرسیوم را بست، ۱۲ استاد دانشگاه به این موضوع اعتراض کردند که موجب شد از دانشگاه اخراج شوند. آنها برای گذران زندگی خود مجبور شدند یک کار اقتصادی انجام دهند و ۱۱ نفر از آنان شرکتی را تأسیس کردند که نام آن «یاد» شد که مخفف «۱۱ استاد دانشگاه» است. شرکت دیگری به نام «سافیر» نیز تأسیس شد که متعلق به یکی از استادان دانشکده فنی بود. بعدها این دو شرکت درهم ادغام شدند و شرکت «سافیاد» را تشکیل دادند که در آنجا کارهای مهندسی و تولیدی انجام می‌شود. چند سال پیش، این شرکت ناچار شد نامش را به «صافیاد» تغییر دهد.

دستاورد انجمن در طول این سال‌ها چه بوده است؟

بازرگان: چون ماهیت کار ما فرهنگی و دینی بوده است، آن چیزی که در انجمن بیشتر از همه بر آن تأکید شده و محصول اصلی آن است، سخنرانی‌هایی است که در اینجا انجام می‌شده که متن اکثر آنها به صورت کتاب یا جزوه منتشر شده است؛ مثلا، مرحوم محمدتقی جعفری جلسات متعددی در انجمن داشتند که مجموعه‌مطالب عرضه‌شده در آنها با عنوان «منابع فقه» به صورت کتاب درآمد. یا بعد از فوت آیت‌الله بروجردی، این بحث پیش آمد که چه فردی مرجع شود و چه کسی خصوصیات مرجعیت را دارد. انجمن جلسات متعددی را تشکیل داد و نتیجه آن کتابی شد با عنوان «بحثی درباره مرجعیت و روحانیت». کسانی که در این جلسات شرکت می‌کردند، شخصیت‌های بزرگی، مثل علامه طباطبایی و علامه محمدتقی جعفری بودند. مرحوم بازرگان هم هر سال به طور سنتی در عید مبعث سخنرانی می‌کردند که مجموعه آنها به صورت کتاب منتشر شده است. در یک یا چند جلسه هم درباره «آخرت، خدا و هدف رسالت انبیا» صحبت کردند که خیلی به چالش کشیده شد. حتی برخی می‌گفتند ایشان تغییر موضع و ایدئولوژی داده است. برای بحث درباره موضوع، جلسات متعددی تشکیل شد و سرانجام، مجموعه سخنرانی ایشان و مقالات و نظرات دیگران در کتابی به همین نام منتشر شد.

بعد از این سال‌ها چقدر احساس می‌کنید به اهداف انجمن رسیده‌اید؟

هندی: با توجه به اهداف اساسنامه و حرکت‌ها و جلسات قرآن و نهج‌البلاغه و نشست‌هایی که در یک محیط محدود انجام می‌دهیم، تقریبا به هدف‌هایمان رسیده‌ایم.

برنامه‌های آینده انجمن چیست؟

هندی: با توجه به باسوادشدن جامعه و اینکه نمی‌شود دین را به صورت سنتی ارائه کرد، برای معرفی دین در شرایط فعلی جامعه، برنامه‌های خاصی داریم. در حال کار روی طرحی هستیم با عنوان «تحول در اندیشه‌ها» و بحث دین‌باوری متناسب با پیشرفت زمان و تبلیغ دین در زمان فعلی در جامعه ایران و دنیا.

بازرگان: یکی از اهدافی که در اساسنامه انجمن ذکر شده است، اتحاد مسلمانان است. از چند سال پیش، که بحث اختلافات و جنگ‌های مذهبی پیش آمد، انجمن برای ایجاد وحدت بین مسلمانان در حد امکان فعالیت کرده است. اخیرا هم با پیش‌آمدن مسئله داعش، انجمن به فکر افتاده است در این زمینه مطالعاتی انجام دهد که چگونه می‌توان جلوی کشتارهای فرقه‌ای را گرفت.

علاقه‌مندان به انجمن اسلامی مهندسین چگونه می‌توانند از برنامه‌های انجمن استفاده کنند؟

هندی: استفاده از برنامه‌های انجمن برای عموم آزاد است و افراد می‌توانند نام و شماره تلفن خود را به آدرس ذیل ایمیل یا تلگرام کنند.

آدرس تلگرام انجمن:
http://telegram.me/IAIEngineers

نشانی اینترنتی انجمن: info@IAIEngineers.org

خبر

مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس

پخش اعترافات و پشت‌صحنه طرح نفوذ از صداوسیما

● **فارس:** حجت‌الاسلام «علی شیرازی» مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس، روز گذشته در مراسم گرامیداشت ۱۲ بهمن، سالروز ورود تاریخی امام خمینی (ره) که در حسینیه عاشقان ثارالله بوشهر برگزار شد، گفت: «دشمنان امروز دام‌های گسترده‌ای برای به انحراف‌کشیده‌شدن مسئولان پهن کردند و افراد متعددی را وارد کشور کردند که انقلاب را متلاشی کنند». او با اشاره به طرح دشمن برای به‌انحراف‌کشیدن مسئولان نظام گفت: «به‌زودی از رسانه ملی فیلم اعتراف افرادی که در طرح نفوذ دستگیر شدند، پخش خواهد شد و ملت ایران پشت‌صحنه نفوذ را مشاهده خواهند کرد».

مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس تصریح کرد: «دشمن در طرح نفوذ خود به دنبال این است که در مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان برنامه‌ریزی کند البته جلوی بسیاری از طرح‌ها گرفته شده است». شیرازی ادامه داد: «حماقت آمریکایی‌ها در موضوعات مختلف آشکار شده، حتی فکر می‌کردند بیماری مقام معظم رهبری جدی است و برخی جاسوسان اخبار دروغ در این زمینه به آمریکایی‌ها گفتند اما مقام معظم رهبری اکنون سالم‌ترین فرد از مسئولان نظام است».

او ادامه داد: «آمریکایی‌ها بدانند تا ملت ایران و بسیجی‌ها در این کشور زنده هستند و تا روحیه شهادت‌طلبی وجود دارد، هیچ غلطی نمی‌توانند کنند و در دام برخی جاسوسانی که اخبار دروغ برای آنان می‌فرستند قرار نگیرند». مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس گفت: «اگر آمریکایی‌ها بخواهند با انقلاب ایران و نظام جمهوری اسلامی بازی کنند، یک بار دیگر ذلت آنان را به دنیا نشان خواهیم داد همان‌طورکه سربازان نیروی دریایی سپاه در جزیره فارسی استان بوشهر آمریکایی‌های متجاوز را به ذلت کشیدند». شیرازی ادامه داد: «اگر آمریکا بخواهد خطایی کند، تمام اماکن متعلق به این کشور در تمام نقاط دنیا در معرض خطر خواهد بود و موشک‌های ایران تمام شناورهای زیردریایی آمریکا را به آتش خواهد کشید، اینها شعار نیست بلکه توان نظامی جمهوری اسلامی طوری است که کشور متجاوز را مجبور به تعظیم در مقابل ملت می‌کند». مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس گفت: «امام خمینی (ره) به اسلام در ایران و جامعه جهانی حیات بخشید و چیزی که مانع قدرت ابرقدرت‌ها و استکبار جهانی و آمریکاست اسلام است». شیرازی افزود: «امام (ره) اسلام را زنده کرد و ورود امام (ره) به ایران یعنی سرآغاز یک حرکت برای دفاع از دین و ارزش‌ها در سطح جهانی، و امام با حمایت ملت ایران پرچم ظلم را در دنیا سرنگون کرد».

او بیان کرد: «مبارزه امام (ره) تنها با شاه نبود بلکه مبارزه با ظلم جهانی و طاغوت‌های زمان و همچنین استکبار آمریکا و اسرائیل بود. پس از ۳۷ سال از انقلاب، دشمنی‌ها روزبه‌روز پیچیده‌تر و مستمر شده و دشمنان و استکبار جهانی یک لحظه دست از دشمنی با ملت برنخواهند داشت».

مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس گفت: «توطئه‌های دشمنان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به روش‌های مختلف بوده و نبرد سنگین فرهنگی را نیز تدارک دیدند و برای شکست انقلاب اما به نتیجه نرسیدند و این هم نشان از استحکام معماری‌ای دارد که امام (ره) برای انقلاب انجام داد».

شیرازی با بیان اینکه دشمنان، روحانیت، ملت و قدرت ولایت‌فقیه و دین را نشناختند، افزود: «آمریکا و اسرائیل پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اتاق‌های فکر تشکیل دادند تا اسلام، تشیع، مهدویت و قدرت ولایت‌فقیه را بشناسند و با این شناخت، جمهوری اسلامی را از بین ببرند». او گفت: «احمقی آمریکایی‌ها اینجاست که پس از ۳۷ سال هنوز نفهمیدند این نظام وابسته به کجاست و با این شیر نمی‌توان مبارزه کرد». مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس با اشاره به سابقه تاریخی علمای استان بوشهر در مبارزه با استکبار و استعمار افزود: «آیت‌الله بلادی صد سال پیش یک نظام‌نامه جنگی تدوین کرده بود و در اصل ۲۲ و ۲۳ این نظام‌نامه مرقوم کردند فرماندهان نظامی، تاریخ جنگ را تدوین و عکاسان هم باید صحنه‌های جنگ را ثبت کنند». شیرازی بیان کرد: «امام (ره) با نگاه دینی و تاریخ اسلام و اولیای الهی یک نظامی را شکل داد که در دنیا مشابه ندارد، امام (ره) با اتکا به خداوند، انقلاب اسلامی را شکل داد و شاه را بیرون کرد و قدرت آمریکا را در ایران شکست و نظام جمهوری اسلامی را پایه‌ریزی کرد». مسئول نمایندگی ولی‌فقیه در سپاه قدس اضافه کرد: «امام (ره) پایه‌های نظام را آنچنان مستحکم کرد که هیچ قدرت و هیچ زلزله و طرح استکباری نتوانسته این نظام را متلاشی کند». او گفت: «دنیاطلبان در عصر پیغمبر (ص) هم نفهمیدند پیامبر خدا چه گفت و اکنون نیز جهان‌خواران و مادی‌گرایان نفهمیدند امام (ره) چه می‌گوید و به این سادگی نمی‌شود این انقلاب را متلاشی کرد، هرچند دشمن یک لحظه از توطئه برای انقلاب و ملت غافل نیست». شیرازی ادامه داد: «مسئله نفوذ یک موضوع جدی است؛ دشمنان برای اینکه انقلاب اسلامی را از بین ببرند، طرح نفوذ را از اول انقلاب شروع کردند؛ اکنون نیز اساس کار آنان، نفوذ است».